

Anteckningar medlemsmöte 2021-05-27

Medlemsmöte - Tillgänglighetssakkunnigas Riksförening, TILRF

Fred. 2021-05-27 kl. 15.00-17.00, Via Teams

A Mötets öppnande

A1	Välkommen Elisabeth - leder mötet genom diskussionspunkterna Edita - håller koll på chatten och att ge ordet
A2	Val av protokollförare: Jenny Askåsen
-

B Diskussionsfrågor

- B1
- Möte med Föreningen för Brandteknisk Ingenjörsvetenskap (BIV) 2021-05-20 om den Nya Arbetsplatsens utformning**
- Reflektion som framkommer efter mötet är att synen på hur gränsdragningen mellan rollerna bör se ut stämmer väl överens mellan TIL och BIV.
- TIL granskar vilka utrymmen som ska vara tillgängliga och BIV granskar vilka utrymningsvägar som skall vara frångängliga.
- Vad som krävs för att en dörr i utrymningsväg skall vara frångänglig är detsamma som för en tillgänglig dörr och bedöms utifrån de specifika förutsättningarna i det enskilda fallet så som om dörren klassas som tung eller saknar manöverutrymme.

C Medlemsfrågor

- C1
- Från Ann-Sofi Krook**
En frågeställning ang den nya AFS:en.
Gäller denna paragraf alla trappor i en byggnad, även sekundära trappor till teknikutrymmen och fläktrum?
- Trappor och stegar**
I den nya AFS 2020:1 som gäller från och med 1 januari 2021 är tydlig när det gäller steghöjden.
- Trappor och stegar**
44 § Antalet trappor och deras utformning ska anpassas efter antal användare och arbetets art. Trappor ska vara säkra att använda. De ska normalt ha ledstänger och vara utförda så att halkrisken minimeras.
- Allmänna råd:** För att en trappa ska vara säker att använda
- bör minsta stegdjup normalt vara 0,25 meter och största steghöjd normalt vara 0,18 meter,
  - bör den ha kontrastmarkeringar, och
  - bör den ha ledstänger på en höjd av 0,9 meter, mätt vid stegen.
- C2
- Sammanfattande slutsatser efter diskussion:
- Om ett utrymme dit trappan leder är kravställt att vara tillgängligt är trappan kravställd att vara tillgängligt utformad.
- Krav på tillgänglighet skall bedömas utifrån varje enskild funktionsnedsättning som omfattas utav bygglagstiftningen och hänsyn skall även tas till olika grader av funktionsnedsättning.
- Det finns fler krav gällande trappans utformning än bygglagstiftningens krav på tillgänglighet för arkitekten att förhålla sig till men det är viktigt att i roll TIL2 särskilja vad som tas upp i intyg till Byggnadsnämnd och vad som tas upp inom projektet.
-

Från Rebecca Ekenberg

- **Diskussionsforumet – sökbarhet**

Går det att göra fältet "etiketter" obligatoriskt?

Elisabeth kollar med de som levererar tjänst för sidan.

- **Rättsfall/prejudikat**

Jag efterfrågar en samlad lista, hemsida, forum el. liknande med rättsfall som berör tillgänglighet, samt info om de "vunnit laga kraft" och därmed är prejudicerande.

Det är ett för omfattande arbete för TILRF att utföra. Boverket har tidigare samlat denna information i PBL-kunskapsbanken men informationen är inte längre uppdaterad. Möjlighet finns att köpa tjänst via jurist eller via Byggtjänst.

- **Egen TIL arbetsmiljö**

Är det fler TIL:are som drabbats av stressrelaterad sjukskrivning? Finns det tankar/erfarenheter om hur TIL-arbetet kan läggas upp på bästa sätt, för att minska risken för utbrändhet?

Eventuella faktorer som kan påverka diskuteras så som om man driver egen verksamhet eller är anställd, om man arbetar uteslutande i sakkunnigroll eller kombinerar med arkitektroll, om kön, ålder, erfarenhet spelar roll, inställning i branschen till kompetensområdet.

Rebecca Ekenberg och Jenny Askåsen tar på sig att kontakta Sveriges arkitekter och ställa följande frågor: finns någon kartläggning gjord över antalet sjukskrivningar för arkitekter i specialistroll TIL2? Om ja, vad visar den? Om inte, skulle Sveriges Arkitekter kunna utföra en sådan kartläggning? Om kartläggningen bekräftar medlemmarna upplevelse kan då SA initiera ett arbete i syfte att förebygga och minska sjukskrivningar för arkitekter i specialistroll TIL2?

D Frågor från vår hemsida/ diskussionsforum

D1

Från Arash Mehrnia Kontrastmarkering trappor

BBR anger att en trappas nedersta plansteg och motsvarande del av framkanten på trappavsatsen vid översta sättsteget i varje trapplopp bör ha ljushetskontrast... Många beställare och arkitekter vill att trappan i sin helhet ska kontrastera mot anslutande golv vid varje vilplan. BBR anger dock bara kontrast på första och sista trappsteget. Hur bedömer ni denna fråga i era projekt? Jag ser flertal nyproducerade projekt som har hela trappan i samma avvikande kulör dvs inte helt i enlighet med BBR.

Det viktiga är ett konsekvent utförande samt att trappan annonseras både nerifrån och uppifrån. Om man väljer att kontrastera hela trapplöpet så behöver översta trappsteget fällas in i vilplanet.

D2

Från Gabrielle Kallmén LSS boende – funktionsyta framför

Vilka mått gäller i ett LSS-boende framför hiss och utanför lägenhetsdörren?
Passagemått framför hissen:
Beställaren funderar över att installera en hiss med korgmått 1100x1400mm (bårtransport i bred trappan) eller 1100x2100mm.

Hur djupt ska passagen utanför/framför hissen vara? Det känns underligt om passagens utformning beror på vilken hiss det blir? Passagemått minst 1500 eller 2000 mm?

Tidigare hänvisade BBR till standard som säger att djupet på vilplanet ska vara detsamma som djupet på hissen och minst 1,5m. Denna hänvisning är nu borttagen i BBR och TIL2 kan nu endast krävställa 1,5m även om det är klokt att inom projektet rekommendera samma djup på trapplanet som på hissen för att säkerställa att det som ryms att transportera i hissen även ryms att transportera in och ut ur hissen via trapplanet.

Passagemått framför den enskilda lägenhetsdörr:

Utökad tillgänglighet enligt SIS gäller inne i lägenheten.

Framför lägenhetsdörr, passagen som förbinder allt, ska man tolka SIS att passager ska vara minst 1500 mm bred men 2000 mm där man har en entrédörr=lägenhetsdörr till den enskilda bostaden? Eller menas med entrédörren inte dörren till de enskilda lägenheterna i ett gruppboende?

Underlag för LLS-boende efterfrågas.

Elisabeth lägger in PPT från Arbetsmiljöverket under fliken Ny som sakkunnig.

D3

Från Johan Hansen

Hisskrav vid en till våning i flerbostadshus

Krävs det en ny hiss – vid en till våning?

I en grönklassad flerbostadshus så finns det en befintlig hiss. En till våning (vindsvåning) är tänkt att byggas till, kan man då ställa krav på att ändra storlek på hiss och bredd på hissens dörr samt inredning od?

Det är våning 5 som tillkommer.

Eller är det "oskäligt" .. att ställa sådana krav som gör att en ny hiss behöver utföras?

Om avsteg ska ges, vilken motivering ska då användas i utlåtandet till BN?

Hiss till vindsvåning med lgher mindre än 35kvm kräver inte hiss och utgör därmed inget avsteg ifrån BBR. Är lgh större än 35 kvm och hiss är kravställt så anger TIL2 det i sitt intyg och låter Byggnadsnämnd avgöra om det utifrån de projektspecifika förutsättningarna är skäligt att kravställa hiss eller godkänna avsteg.

D4

Placering av EL-skåp i lägenheter. Dombeslut - Samhällsplaneringsnämnden i Nässjö kommun. Mark- och miljödomstolens dom kan överklagas.

"Byggnadsnämndens särkrav underkänns – inget lagstöd för krav om var invändigt elskåp ska placeras"

Jurist från kommunen har överklagad till Mark och miljödomstolen. Mai Almén kommer vara med och driva frågan.

E Övriga frågor

Stöd för hur man skriver intyg efterfrågas av ny som TIL2.

Förslag ges att följa BBRs struktur. Monika erbjuder sig att 'lägga upp ngt exempel under flik ny som sakkunnig.

Ytterligare förslag som ges är att hålla intygen kortfattade och skilja på intyg i roll TIL2 till Byggnadsnämnd och tillgänglighetsbeskrivning som stöd i projekt.

TIL2 kan endast kravställas vid tekniskt samråd och slutbesked. Efterfrågas TIL2 även vid bygglov bör det påpekas att det är Byggnadsnämnd som är ytterst ansvarig för att utformningskrav i samband med bygglov uppfylls.

Rutin och syfte med årsrapport till KIWA går igenom på förfrågan från ny i roll TIL2.

Lönestatistik för roll TIL2 efterfrågas. Tips ges om att titta på Sveriges Arkitekters lönestatistik för specialisttjänst.

Frågan om intresse för studieresa lyfts. Frågan skall mailas ut till alla medlemmar. Alla uppmanas att maila ideér till info@tilrf.se

---

F Mötets avslutande
